

Károsítóhelyzet alakulása Zala megye, 2020.07.12-07.19.

Időjárás:

A múlt héten mérsékelt meleg időjárás volt jellemző a megyében. Csapadék mindössze 4-10 mm hullott, 1-2 nap alatt. A nappali felmelegedés „visszafogott” volt, 19,8-25,4 fok között, ahogy az éjszakai lehűlés is jelentősebb volt mint az ilyenkor megszokott, 6,5-11,9 fok között alakult (átlag: 14,4-17,0 fok). A páratartalom 75 % felett volt mindvégig.

KUKORICA

Növényfenológia: ~virágzás.

A **kukoricamoly** rajzása nem észlelhető a fénycsapdákból. A kártételek nem növekedtek, a törfertőzöttség 2-6 % közötti. A lárvák a növények felső szakaszán (címervirágzat) károsítanak a szár belsejében.

A **kukoricabogár** imágóinak rajzása folyamatos és növekvő a monokultúrák területeken (talajfertőtlenítés ellenére is). A bogarak száma a napsütéses napokon jelentős nagyságú, átlagosan 1-1,5 db imágó/tő mennyiségben figyelhetők meg (monokultúrák állományban 2-4 db bogár is előfordul!). A bogarak levél-és bibe kártétele továbbra sem számottevő.

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: ~virágzás közepe

Napraforgóban a **poloskák** száma csökkent, legfeljebb átlagosan 0,5 db/virágzat mennyiségben fordulnak elő. A növényeken a szúrásnyomok száma sem nőtt.

Az **alternáriás foltosság** tünetei továbbra is a levélen láthatók, kismértékű növekedés mellett (gyenge fertőzöttség 6-10 %, 2-es fokozat) (1. fotó). Száron és tányéron nem láthatók tünetek.

A **diaportés betegség** tünetei is fokozódtak a leveleken, habár az alsó levelek élettani (szárazság) eredetű felszáradása mellett sok esetben kétséges a betegség elkülönítése (féloldalas vagy teljes sárgulás) (2. fotó). A fertőzöttség gyenge-közepes mértékű (2-3-as skála, 11-50 %) az alsó 2-4 levélen. Száron és tányéron ez esetben sincs tünet.

A **szklerotíniás betegség** újabb tünetei nem jelentek meg, az eddig fertőzött tövek jórészt már elszáradtak.

1-2. fotó: Alternáriás foltosság és diaportés betegség napraforgó levelén

BURGONYA

Növényfenológia: gumónövekedés

Házi kertben a lombzat összeroskadása már sok helyen megfigyelhető részben a csapadék hiánya, vírusbetegségek, alternária és a burgonyavész megjelenése okozza a komplex károsodást.

A **burgonyavész** fertőzöttség a múlt héten növekedett. A tünetek gyenge-közepes mértékben jelentkeztek (2-3-as skála, 6-25 %) (3. fotó). A betegség terjedését az éjszakai alacsonyabb hőmérséklet kissé visszafogja, de a megelőző védelem továbbra is javasolt.

Az **alternáriás levélfoltosság** tünetei nem nőttek érzékeny (és permetezetlen) állományokban közepes fertőzöttség (11-25 %) jellemző.

Rovarkártételek jelenleg nem láthatóak.

3. fotó: Burgonyavész tünete burgonya levelén

ALMA, KÖRTE, CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), DIO

Növényfenológia:

Alma, körte: gyümölcsnövekedés, ~90 %-os gyümölcsméret, színeződés

Cseresznye, meggy: betakarítás vége; szilva: gyümölcsfejlődés, színeződés, érés

Almában a **lisztharmat** és a **varasodás** fertőzöttség kissé növekedett, a leveleken újabb tünetek jelentek meg (4-5 fotó). Az intenzíven védett kertekben a betegségek gyenge (közepes) fertőzöttséggel (2-3-as skála, 6-25 %) vannak jelen a lombon. A gyümölcsök fertőzöttsége legfeljebb észlelési szintű ültetvény szinten és csekély mértékű.

4-5. fotó: Lisztharmat és varasodás újabb tünetek levélen

Az **almamoly** rajzása folyamatos, de csökkenő, 3-4 db hím/csapda/3 nap mennyiséggel a csapdákból. Védekezés indokolt. A fertőzött gyümölcsök hullása folyamatos, házi kertben kissé növekvő (ahol van termés), ~1-3 %-os.

Almalevél-aknázómoly 2. nemzedékének rajzása észlelési szintű a csapdákból. A kártétel nem növekedett (gyenge mértékű, 1-2-es skála).

Szilvában a **szilvamoly** rajzása folyamatos, csökkenő tendenciájú 16-18 db hím/csapda/3 nap mennyiséggel. A gyümölcsök hullása helyenként intenzív, az eddigi gyümölcskártételek 1-5 % között változnak.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása folyamatos, csökkenő, 16-38 db hím/csapda/3 nap mennyiséggel a feromon csapdákból.

Meggyben kissé mérséklődött a lombsárgulás, lombhullás (amely részben élettani eredetű is), de a **blumeriellás betegség** terjedését továbbra is célszerű a lomb kezelésével megakadályozni.

Szilvában és őszibarackban a **sztigminás levéllyukacsosodás** levéltünete maradt gyenge mértékű (2-es skála, 6-10 %), nem erősödött.

Dióban fokozódott a **gnomóniás levélfoltosság** terjedése a betegségre fogékony fajtákban. Lombon közepes mértékű a fertőzöttség (3-as skálafokozat, 11-25 %), újabb, kezdetleges tünetekkel. A levélfonákon a gomba konídiumai is megfigyelhetők, tehát ahol lehetőség van, ott a korai lombvesztés megakadályozása érdekében további védelem javasolt (6. fotó).

A **baktériumos foltosság** tünetei szintén növekedtek az érzékeny dió fajták lombján, de ott a fertőzöttség gyenge mértékű. Ezzel szemben a termésfoltosság közepes mértékű fellépése jellemző (érzékeny fajtákon, 3-as skálafokozat, 11-25 %) a termések fokozott mértékű hullása mellett (amely részben élettani okokra vezethető vissza).

Folyamatos és mostanra már tömeges a **nyugati dióburok-fúrólégy** rajzása. A tojásrakás megkezdődött. A táplálék attraktáns csapdák fogása 25-70 db imágó/csapda/hét mennyiségű.

6-7. fotó: Gnomóniás levélfoltosság és baktériumos termésfertőzés dión

SZÓLÓ

Fenológia: fűrtzáródás kezdete.

Szőlőben, ahol nem sikerült a védekezéseket megfelelően időzíteni, a betegségek szinte egyik hétről a másikra „robbanásszerűen” jelentek meg. Az ültetvények egészségi állapota első ránézésre sok szőlőskertben megtévesztő, ugyanis a lombzat többnyire egészséges.

A leveleken legfeljebb gyenge mértékben **peronoszpóra** tünetek láthatók, főleg a hónaljajtások levelein és a hajtásvégi fiatal leveleken. A foltok tömegesen sporulálnak, tehát az újabb, most már elsősorban lombfertőzések kialakulásának az esélye fokozott mértékű. A bogyók fertőződésének a kockázata folyamatosan csökken, azok fejlettségének előrehaladtával (csökken a gázcserenyílások száma), de a fiatal bogyók és a későbbi fajták fűrtjei még érzékenyek a betegségre.

A **feketerothadás** elleni védekezések sem sikerültek maradéktalanul. A betegség levéltünetei legfeljebb gyenge mértékig szaporodtak fel, ezzel szemben a fűrttünetek megjelenésének gyakorisága és mértéke is jelentősen növekedett. Jelenleg több (elsősorban kisebb) ültetvényben közepes mértékű a fűrtfertőzöttség (3-4-es skála, 11-50 % fűrtfelület fertőzöttség), mely megfelelő védelem hiányában tovább fog erősödni (zsendülésig) ezért a védekezéseket folytatni kell! (8. fotó)

Az idei évben a **lisztharmat** levéltüneteit nagyon kell keresni az ültetvényekben, ellenben a fűrttünetek mostanra fokozódtak. Érzékeny fajtán közepes mértékű fűrtfertőzöttség is megfigyelhető (3-4-es skála, 11-50 %). (9. fotó)

A betegségek ellen a védekezések továbbra is indokoltak.

8-9. fotó: Feketerothadás és lisztharmat tünetek szőlő fűrtön

A fertőzött ültetvényekben folyamatosan jelennek meg a különböző **edény-nyaláb betegségek** (pl. ESCA, EUTYPA) illetve a **fitoplazmás** betegségek tünetei.

Az **amerikai szőlőkabóca** lárvafejlődése folyamatos, a lárvák fejlődési fokozatai a következőképpen alakulnak: L1: 0 %; L2: 12 %; L3: 12 %; L4: 36 %, L5: 40 %. Észlelési szinten megjelentek az imágók. Az imágók megfigyelésére az ültetvényekben célszerű kihelyezni a sárgalapokat.

Zalaszentlőrinc, 2020. július 19.

Tűh Annamária
előrejelző